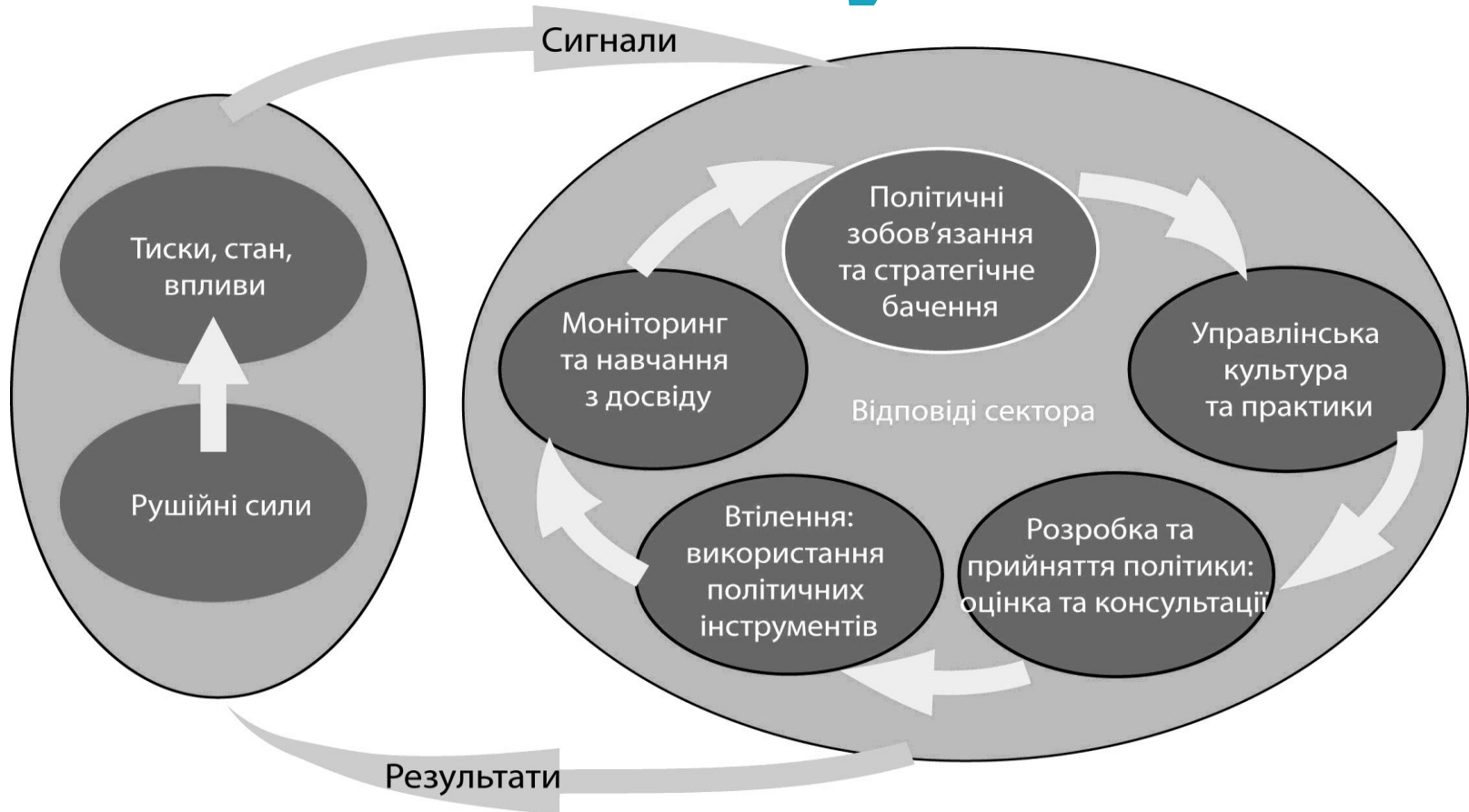

Механізм інтеграції екологічної політики. Європейський Зелений Курс (European Green Deal)

Схема аналізу політик

"Сигнали" - як система реагує на зовнішні виклики

"Результати" - як впроваджені зміни впливають на контекст

Що це таке?

Це комплексна модель, яка показує, як працює процес створення, впровадження та оцінки політик. Схема демонструє циклічний характер політичного процесу, де кожен елемент впливає на інші, а результати стають основою для нових рішень.

ЗОВНІШНІ ФАКТОРИ (Контекст)

⚡ Рушійні сили

Що це: Фактори, які створюють потребу у політиці або змушують її змінюватися.

♦ Приклади рушійних сил:

- **Глобалізація** – міжнародна торгівля вимагає єдиних екологічних стандартів
- **Зміна клімату** – глобальне потепління змушує країни діяти
- **Урбанізація** – зростання міст створює екологічні виклики
- **Технологічний прогрес** – нові технології дозволяють чистіше виробництво
- **Економічний розвиток** – зростання економіки підвищує вимоги до екології

Тиски, стан, впливи

Що це: Конкретні проблеми та їхній вплив на довкілля та суспільство.

♦ Три рівні:

- **ТИСКИ (Pressure)** – що створює проблему
Приклад: викиди заводів, автомобільні вихлопи, вирубка лісів
- **СТАН (State)** – яким є стан довкілля
Приклад: забруднене повітря, забруднена вода, втрата біорізноманіття
- **ВПЛИВИ (Impact)** – як це впливає на людей та природу
Приклад: хвороби дихальних шляхів, смертність риби, зникнення видів

Як це працює разом:

Рушійні сили створюють **тиски** → тиски погіршують **стан** довкілля → погіршення стану призводить до **впливів** на здоров'я та економіку → це створює **сигнали** для політиків, що потрібні зміни!

ЦИКЛ ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ

Це серцевина схеми – циклічний процес, де всі елементи взаємопов'язані та впливають один на одного. Політика постійно розвивається, адаптується та вдосконалюється.

Політичні зобов'язання та стратегічне бачення

Що це: Визначення політичних цілей, пріоритетів та довгострокової візії.

✦ **Приклад:** Уряд заявляє: "До 2030 року ми зменшимо викиди CO₂ на 40% та досягнемо 50% відновлюваної енергії". Це стає основою для всіх подальших дій.

🔑 **Ключові питання:** Чого ми хочемо досягти? Яке наше бачення майбутнього? Які наші пріоритети?

Відповіді сектора

Що це: Реакція різних секторів (бізнес, громадськість, органи влади) на політичні ініціативи.

✦ **Приклад:** На мету зменшення викидів реагують:

- **Бізнес:** "Ми готові інвестувати в чисті технології, але потрібні податкові пільги"
- **НУО:** "Ми підтримуємо, але цілі мають бути амбітнішими"
- **Місцева влада:** "Нам потрібна фінансова підтримка для модернізації"

Управлінська культура та практики

Що це: Як працюють державні органи, які традиції управління, наскільки ефективна бюрократія.

✦ **Приклад:** Чи є культура прозорості? Чи залучають громадськість до рішень? Чи є міжвідомча координація? Чи використовують сучасні інструменти управління?

⚠ **Проблеми:** Бюрократична інерція, відсутність координації між міністерствами, закритість від громадськості – все це заважає ефективній політиці.

Розробка та прийняття політики: оцінка та консультації

Що це: Процес створення конкретних політичних документів з оцінкою впливу та громадськими обговореннями.

✦ **Процес:**

- **Оцінка впливу** – як політика вплине на економіку, суспільство, довкілля?
- **Консультації** – обговорення з експертами, бізнесом, НУО, громадянами
- **Альтернативи** – розгляд різних варіантів досягнення цілі
- **Прийняття рішення** – затвердження оптимального варіанту

Втілення: використання політичних інструментів

Що це: Практична реалізація політики через конкретні інструменти.

✦ **Інструменти:**

- **Регуляторні** – закони, норми, стандарти, ліміти викидів
- **Економічні** – податки, субсидії, штрафи, торгівля квотами
- **Інформаційні** – кампанії, освіта, маркування товарів
- **Процедурні** – СЕО, дозволи, інспекції, моніторинг

Моніторинг та навчання з досвіду

Що це: Постійне відстеження результатів та вдосконалення політики на основі отриманого досвіду.

✦ **Що робимо:**

- **Збір даних** – вимірювання викидів, якості повітря, води
- **Аналіз ефективності** – чи працює політика? Чи досягаємо цілей?
- **Виявлення проблем** – що пішло не так? Які перешкоди?
- **Коригування** – внесення змін для покращення результатів
- **Навчання** – використання досвіду для майбутніх політик

СИГНАЛИ

Що це: Інформація про проблеми, яка надходить до системи і вимагає реакції.

♦ Типи сигналів:

- **Екологічні дані** – моніторинг показує погіршення якості повітря
- **Наукові дослідження** – нові відкриття про шкідливість певних речовин
- **Громадські протести** – люди вимагають закриття забруднюючого заводу
- **Економічні показники** – збитки від забруднення зростають
- **Міжнародний тиск** – вимоги ЄС дотримуватися стандартів
- **Катастрофи** – екологічна аварія привертає увагу

💡 **Як працює:** Сигнали надходять до політиків та управлінців, змушуючи їх реагувати – створювати нові політики, коригувати існуючі, посилювати контроль.

РЕЗУЛЬТАТИ

Що це: Впроваджені зміни впливають на контекст – на рушійні сили, тиски, стан довкілля.

♦ Як результати впливають на контекст:

- **Покращення стану** – якість повітря покращується
- **Зниження тисків** – зменшуються викиди від заводів
- **Зміна поведінки** – люди більше сортують сміття
- **Економічні ефекти** – розвиток зеленого бізнесу
- **Соціальні зміни** – зростання екологічної свідомості

🔄 **Замкнений цикл:** Результати змінюють контекст → новий контекст створює нові сигнали → нові сигнали вимагають нових політик → нові політики дають нові результати → і так далі!

ЯК ПРАЦЮЄ ВСЯ СИСТЕМА: ПОКРОКОВИЙ ПРОЦЕС

1 КОНТЕКСТ створює СИГНАЛИ: Рушійні сили (глобалізація, зміна клімату) + тиски на довкілля (викиди, забруднення) + погіршення стану → формують сигнали про проблеми

2 СИГНАЛИ запускають ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС: Політики бачать проблему і формулюють стратегічне бачення та зобов'язання ("ми зменшимо викиди на 40%")

3 ВІДПОВІДІ СЕКТОРА: Бізнес, громадськість, місцева влада реагують на політичні ініціативи, висловлюють свою позицію

4 РОЗРОБКА ПОЛІТИКИ: З урахуванням відповідей створюються конкретні політики, проводяться оцінки впливу, консультації

5 ВТІЛЕННЯ: Політика впроваджується через регуляторні, економічні, інформаційні інструменти (закони, податки, кампанії)

6 МОНІТОРИНГ: Постійно відстежуємо результати – чи працює політика? Чи досягаємо цілей? Що потрібно виправити?

7 РЕЗУЛЬТАТИ впливають на КОНТЕКСТ: Успішна політика покращує стан довкілля, знижує тиски, змінює поведінку

ЦИКЛ ПОВТОРЮЄТЬСЯ: Новий контекст → нові сигнали → коригування або нові політики → нові результати → і так постійно!

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

1. Це циклічний процес:

Політика не створюється один раз назавжди. Це постійний цикл: проблема → рішення → впровадження → результати → нові проблеми → нові рішення.

2. Все взаємопов'язано:

Кожен елемент впливає на інші. Управлінська культура впливає на якість політики. Відповіді сектора формують остаточний варіант. Моніторинг дозволяє коригувати курс.

3. Сигнали та результати замикають коло:

Сигнали (дані, протести, дослідження) запускають процес. Результати (покращення довкілля) змінюють контекст. Новий контекст створює нові сигнали. Система самооновлюється.

4. Участь багатьох акторів:

Успішна політика вимагає участі всіх: політиків, чиновників, бізнесу, науковців, НУО, громадян. Відповіді сектора та консультації критично важливі.

5. Різноманітні інструменти:

Немає одного "магічного" рішення. Потрібна комбінація регуляторних (закони), економічних (податки), інформаційних (освіта) та процедурних (моніторинг) інструментів.

6. Моніторинг та адаптація:

Найважливіший елемент – постійне відстеження результатів та готовність змінювати політику на основі реального досвіду. "Встановили і забули" не працює.

ГОЛОВНА ІДЕЯ:

Політика – це не статичний документ, а динамічна система, яка постійно реагує на зміни, адаптується, навчається та вдосконалюється. Це живий організм, а не мертва інструкція!

Європейський Зелений Курс (European Green Deal)

Амбітний план ЄС щодо трансформації економіки для досягнення кліматичної нейтральності

 Головна мета
Досягти кліматичної нейтральності Європи до 2050 року.
Скорочення викидів CO₂ на 55% до 2030 року (порівняно з 1990 роком).

Суть зеленого курсу

Це не просто захист природи — це повна трансформація економіки Європи.

**Створення нових робочих місць + Чисте довкілля +
Здорове майбутнє**

Ключові напрямки

Відновлення природи

Збереження та відновлення біорізноманіття

- Захист лісів і водойм
- Створення заповідників
- Повернення зниклих видів

Зелений транспорт

Перехід на екологічні види транспорту

- Електромобілі
- Розвиток залізниць
- Зарядні станції
- Чистий громадський транспорт

Кліматичні цілі

Амбітні плани скорочення викидів

- -55% викидів до 2030 року
- Нові екостандарти
- Карбоновий нейтралітет

Чиста енергія

100% відновлювані джерела енергії

- Сонячна енергія
- Вітрова енергія
- Гідроенергетика
- Відмова від вугілля

Ключові напрямки

Фінансування

Великі інвестиції в зелену економіку

- €1 трильйон на 10 років
- Державні інвестиції
- Приватний капітал

Справедливий перехід

Підтримка людей і регіонів

- Допомога вугільним регіонам
- Перенавчання працівників
- Соціальний захист

Енергоефективні будівлі

Модернізація та утеплення

- Ремонт старих будинків
- Сучасне опалення
- Економія енергії

Від ферми до виделки

Стійке виробництво їжі

- Органічне землеробство
- Менше пестицидів
- Місцеві продукти
- Менше відходів

Циркулярна економіка

Економіка без відходів

- Переробка всіх матеріалів
- Повторне використання
- Ремонт замість викидання
- Нуль відходів

Ключові напрямки

Циркулярна економіка — це економічна модель, в якій продукти, матеріали та ресурси використовуються якомога довше, а після завершення життєвого циклу не викидаються, а повертаються в виробництво для створення нових продуктів.

Основний принцип

Замість лінійної моделі "Взяв → Виробив → Викинув" Використовується циркулярна модель "Взяв → Виробив → Використав → Переробив → Знову виробив"

Ключові характеристики

- 1. Мінімізація відходів** - все, що вироблено, має друге життя
- 2. Максимальне використання ресурсів** - нічого не викидається даремно
- 3. Замкнутий цикл** - матеріали постійно циркулюють в економіці
- 4. Довговічність продуктів** - товари створюються для тривалого використання

Приклади в житті

- **Одяг** - старі речі переробляють на нові тканини
- **Електроніка** - телефони ремонтують замість викидання, а компоненти використовують повторно
- **Упаковка** - багаторазові контейнери замість одноразових
- **Будівництво** - матеріали зі старих будівель використовують у нових
- **Їжа** - органічні відходи перетворюють на компост або біогаз

Принципи напрямку «Циркулярна економіка»

⚡ Основні принципи (3R → 9R)

Базові:

Reduce (Зменшуй) - використовуй менше ресурсів

Reuse (Використовуй повторно) - дай речам друге життя

Recycle (Переробляй) - створи нове зі старого

Розширені:

Refuse (Відмовся від непотрібного)

Rethink (Переосмисли спосіб споживання)

Repair (Ремонтуй)

Refurbish (Оновлюй)

Remanufacture (Перевиробляй)

Repurpose (Використовуй по-новому)

🌍 Чому це важливо?

Збереження природних ресурсів

Зменшення забруднення довкілля

Економія грошей

Створення нових робочих місць

Боротьба зі зміною клімату

Простими словами: циркулярна економіка — це коли ми перестаємо викидати речі на смітник, а натомість їх ремонтуємо, переробляємо і використовуємо знову. Як у природі — нічого не пропадає, все йде в оборот! 🔄 🌱

Дякую за увагу!

